Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 19. Rok: 2026 Číslo: 16.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Odpustenie oslobodzuje, uzdravuje a odzbrojuje nevraživosť

(z myšlienok pápeža Leva XIV.)

Evanjelium nám približuje Petrovu otázku o láske k blížnemu ako aj Pánovo podobenstvo o dvoch dlžníkoch (porov. Mt 18, 21 – 35). Hovorí nám teda o základnej hodnote kresťanského života: o odpustení.

Ježiš o ňom nielen učil, ale vydal o ňom svedectvo až na kríži, keď sa modlil k Otcovi za svojich prenasledovateľov slovami, ktoré všetci poznáme: *„Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*“ (Lk 23, 34).

Apoštol Peter sa pýta Učiteľa práve na túto tému: *„Pane, koľko ráz mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehreší? Azda sedem ráz*?“ (*Mt* 18, 21).

Jeho slová ukazujú veľkodušné srdce: číslo sedem totiž v Biblii symbolizuje plnosť a „odpustiť sedem ráz“ znamená odpúšťať s veľkou štedrosťou.

Ježišova odpoveď však ide ešte ďalej: *„Hovorím ti: Nie sedem ráz, ale sedemdesiatsedem ráz*“ (v. 22).

Teda bez akéhokoľvek obmedzenia, bez miery.

Aby Spasiteľ ešte lepšie vysvetlil svoju myšlienku, rozpráva podobenstvo o sluhovi, ktorý mal voči svojmu pánovi taký veľký dlh, že ho prakticky nebol schopný splatiť.

Z čírehо milosrdenstva mu bol dlh odpustený. On však neprejavil rovnaké zľutovanie voči svojmu spolusluhovi,

a preto bol napomenutý a prísne potrestaný (porov. v. 23 – 30).

Týmito slovami nám Ježiš pripomína, že dar a odpustenie sú základom nášho života.

Všetko dostávame od Boha z čistej lásky a nikto z nás nemôže povedať, že na takú veľkú dobrotu odpovedá dokonale. Preto je nezištnosť, z ktorej pramení samotný náš život, aj najlepším pravidlom nášho spoločného života.

Zakusujeme to každý deň aj v našich životoch. Odpustenie má nevyhnutné miesto v našich životoch a bez neho nie je možné žiť v pokoji.

Skôr či neskôr sa v srdci i medzi ľuďmi rodia konflikty, obvinenia, nevraživosť a túžba po pomste, ktoré ničia vzťahy, rozdeľujú rodiny a rozpútavajú vojny.

Iba odpustenie oslobodzuje a znovu prináša svetlo, aj tam, kde materiálna a morálna bieda človeka na chvíľu zatemnila obzor a urobila cestu neistou.

Odpustenie ako dobrý vietor rozfúka aj tie najhustejšie mraky, až kým opäť neuvidíme slnko.

Sám svätý apoštol Peter to vo svojom živote viackrát zakúsil, najmä vo chvíli, keď po tom, čo počas umučenia zaprel a opustil Ježiša. Neskôr stretol Zmŕtvychvstalého na brehu jazera a počul od neho jedinú otázku: „*Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo*?“ (Jn 21, 15), spojenú s výzvou: „*Poď za mnou*!“ (v. 19).

Presne ako na začiatku, v deň ich prvého stretnutia, akoby sa nič nebolo stalo. A práve táto láska, ktorá je zabúdajúca a uzdravujúca, bude pre prvého z apoštolov potvrdením jeho poslania.

Prosme teda Pannu Máriu, Matku milosrdenstva, aby nám pomáhala odpúšťať vždy. Aj vo chvíľach, keď je ťažké urobiť prvý krok a aby sme s odvahou a vytrvalosťou šírili pokojné a uzdravujúce svetlo lásky.

Lebo len láska víťazí nad nenávisťou a odzbrojuje každú nevraživosť.

„Odpustenie ako dobrý vietor rozfúka aj tie najhustejšie mraky,

až kým opäť neuvidíme slnko.“

(pápež Lev XIV.)

Zjavené tajomstvo

(z Katechizmu Gréckokatolíckej cirkvi)

Ježiš, ktorý sa zjavuje v evanjeliách

Životný príbeh nášho Pána je vyrozprávaný v štyroch rôznych evanjeliách, ktoré napísali štyria rôzni ľudia z vnuknutia Svätého Ducha. Každý evanjelista je umelcom, ktorý vytvára portrét tej istej témy, Ježiša Krista ako Spasiteľa a Vykupiteľa.

Každý evanjelium používa vlastné odtiene na zobrazenie Krista v predložených udalostiach.

Markovým zámerom, ktorý sa odráža v celom jeho evanjeliu, je ukázať, že Ježiš je skutočne Kristus (Mesiáš), s ktorým prichádza Božie kráľovstvo.

Matúšovo evanjelium rozširuje takéto predstavenie Ježiša, aby ho ukázalo ako skutočného Boha a skutočného človeka.

Lukáš vo svojom evanjeliu a Skutkoch apoštolov, ktoré taktiež napísal práve on, poukazuje na posolstvo spásy ako také, ktoré má prekročiť hranice Izraela. Vyzdvihuje rozsiahly záber celosvetovej misie kresťanstva od skromných počiatkov v Jeruzaleme až po naplnenie v Ríme.

Mystický prístup v Jánovom evanjeliu neustále nachádza sviatostný význam v bežných skutočnostiach a udalostiach. Ján je preniknutý uvedomením, že *„Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme videli Jeho slávu“* (Jn 1, 14).

Každé evanjelium odráža určitú perspektívu, ktorá je významná pre účel toho-ktorého evanjelia. Štýl konkrétneho evanjelistu a spôsob jeho podania odrážajú spomienky na Ježiša a opisy Ježiša, ktoré boli plodom uvažovania a života Cirkvi.

Evanjelisti interpretovali a aplikovali Ježišove slová a skutky, aby poskytovali Cirkvi život a poučenie vo všetkých chvíľach jej existencie. Ježišov príbeh sa nemal vnímať len ako chronológia minulých udalostí, ale ako zdroj trvalej sily, ktorá denne vyzýva a usmerňuje kresťanov v ich spoločenstvách.

Evanjelisti nepredkladajú faktografickú reprodukciu Ježišových slov a skutkov, ale načrtávajú zmysel týchto jeho slov a skutkov, ako ich chápala Cirkev osvietená Svätých Duchom. Keď si uvedomíme tento postoj, pomôže nám to pochopiť evanjelium a ostatné texty Svätého Písma, ako aj celý vzorec Božieho zaobchádzania s ľudstvom.

Počas roka sa v byzantských cirkvách čítajú všetky štyri evanjeliá na božských liturgiách.

Evanjelium svätého Matúša sa číta od Päťdesiatnice do sviatku Povýšenia sväteho Kríža (14. september). Následne sa až do začiatku Veľkého pôstu číta Evanjelium svätého Lukáša. Počas Veľkého pôstu sa číta Evanjelium svätého Marka. Čítanie Markovho evanjelia vo všedný deň sa vyskytuje na konci období Matúša a Lukáša. Evanjelium svätého Jána sa číta počas päťdesiatich dní od Paschy (Veľkej noci) do Päťdesiatnice, čo predstavuje najstaršiu časť okruhu.

Okrem toho sa evanjeliové pasáže, ktoré hovoria o osobitných udalostiach v živote nášho Pána, čítajú na výročné pamätné sviatky.

Ježiš, ktorý sa zjavuje na Tábore

Jedna udalosť Pánovho života bola mimoriadne dôležitá v byzantskej teológii. Je zaznamenaná v troch synoptických evanjeliách (Mt 17, 1-8; Mk 9, 1-7; Lk 9, 28-36) a spomína sa aj v Druhom Petrovom liste (2 Pt 1, 16-19).

Ježiš vyviedol hlavných učeníkov Petra, Jakuba a Jána na vysoký vrch. Pred ich očami sa premenil takže „*tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo*“ (Mt 17, 2).

To sú znaky neopísateľnej slávy, v ktorej sa zjavilo jeho božstvo. Pri Ježišovom krste i premenení sa odohralo Bohozjavenie Trojice. Otcov hlas vydáva to isté svedectvo ako pri krste: „*Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho*“ (Mt 17,5).

Duch sa zjavuje ako jasný oblak, ktorý zatieňuje Ježiša s Mojžišom a Eliášom po boku.

Hymny tohto sviatku v byzantských cirkvách opakovane spájajú Premenenie s paschálnym tajomstvom. Podľa jednej tradície sa Premenenie odohralo štyridsať dní pred Kristovým umučením. Vďaka tejto tradícii Cirkev slávi sviatok Premenenia 6. augusta, štyridsať dní pred sviatkom Povýšenia svätého Kríža.

Premenenie sa stalo dôležitou témou, pretože v byzantskej teológii tak jasne zjavuje Kristovo poslanie. V Premenení Ježiš zjavuje naplnenie Božieho plánu v tajomstve Vtelenia.

Večierňové hymny o Premenení Pána hlásajú nasledovné: „*Skrze svoje premenenie si vrátil Adamovej prirodzenosti jej pôvodnú nádheru a jej samotné prvky si vrátil k sláve a žiare tvojho božstva.*“

Liturgický program

Liturgický program po 17. nedeli po Päťdesiatnici

od 21.09. do 27.09. 2026

Pondelok **21.09.**	Svätý apoštol Kodrat z Magnézie	**06:30** sv. lit. (csl.) † *rod. Chovancová, Bibková* **18:00** sv. lit. (slov.) † *Mária, Ján, Helena, Peter...*
Utorok **22.09.**	Sv. muč. Fókas, sinopský biskup	**06:30** sv. lit. (csl.) † *Zlatica (panychída)* **18:00** sv. lit. (slov.) † *Anna, Ján, Tomáš...*
Streda **23.09.**	**Počatie sv. proroka, predchodcu a krstiteľa Jána**	**06:30** sv. lit. (csl.) † *rod. Javorská, Čornaničová* **18:00** sv. lit. (slov.) † *Štefan, Vladislav, Anna...*
Štvrtok **24.09.**	Sv. prvomučenica a apoštolom rovná Tekla	**06:30** sv. lit. (csl.) † *Mária* **18:00** sv. lit. (slov.) **1.** † *Martin (panychída)* **2.** † *Michal, Anna, Miroslav*
Piatok **25.09.**	Prepodobná matka Eufrozína **zdržanlivosť od mäsa**	**06:30** sv. lit. (csl.) * *Adrián* **18:00** sv. lit. (slov.) **1.** † *Karol (panychída)* **2.** † *Ján (panychída)*
Sobota **26.09.**	Odchod do večnosti sv. apoštola a evanjelistu Jána Teológa	**07:00** sv. lit. (csl.) * *Martina, Vladimír* **17:00** **Veľká Večiereň** (slov.) **18:00** sv. lit. (slov.) † *Anna, Zuzana*
Nedeľa **27.09.**	**18. nedeľa po Päťdesiatnici** Sv. muč. Kallistrat a spol. **hl. 1**	**07:30 sv. lit.** (slov.) * *Katarína, Andreas* **09:00 sv. lit.** (csl.) **** za farnosť*** **11:00 sv. lit.** (slov.) * *Viera* **17:15** **Večiereň** (slov.) **18:00 sv. lit.** (slov.) * *Alexander, Anna, Michal, Zuzana, Alexandra, Dušan, Nina, Dušan*

Liturgický program

Liturgický program po 18. nedeli po Päťdesiatnici

od 28.09. do 04.10. 2026

Pondelok 28.09.	Prepodobný otec a vyznávač Charitón	**06:30** sv. lit. (csl.) † *Michal, Michal* **18:00** sv. lit. (slov.) **1.** † *Anna, Ján* **2.** † *Štefan*
Utorok 29.09.	Prep. otec Kyriak Pustovník	**06:30** sv. lit. (csl.) † *Michal* **18:00** sv. lit. (slov.) **1.** † *Ľubomír* **2.** † *Eva (panychída)*
Streda 30.09.	Sv. hieromučeník Gregor, biskup Veľkého Arménska	**06:30** sv. lit. (csl.) * *Dušan s rod.* **17:00 Veľká Večiereň** (slov.) **18:00** sv. lit. (slov.) † *Mária (panychída)*
Štvrtok 01.10.	**Presvätá Bohorodička Ochrankyňa** **mirovanie**	**07:30** sv. lit. (csl.) * *Martina, Vladimír* **16:30** sv. lit. (slov.) ***za farnosť*** **18:00** sv. lit. (slov.) * *Dušan s rod.*
Piatok 02.10.	Sv. muč. Justína **zdržanlivosť od mäsa**	**06:30** sv. lit. (csl.) * *SSR a NSI* **18:00** sv. lit. (slov.) * *SSR a NSI*
Sobota 03.10.	Sv. hieromuč. Dionýz Areopagita	**07:00** sv. lit. (csl.) † *z ružencového spoločenstva* **17:00 Veľká Večiereň** (slov.) **18:00** sv. lit. (slov.) † *Juraj, Helena*
Nedeľa 04.10.	**19. nedeľa po Päťdesiatnici** Sv. hieromuč. Hierotej, aténsky biskup **hl. 2**	**07:30 sv. lit.** (slov.) * *Noel, Dajana* **09:00 sv. lit.** (csl.) ***za farnosť*** **11:00 sv. lit.** (slov.) * *sr. Simeona* **17:15 Večiereň** (slov.) **18:00 sv. lit.** (slov.) * *Oľga s rod.*

Počatie úctyhodného a slávneho proroka, predchodcu a krstiteľa Jána

(Synaxár - 23. september)

Svätý Ján Krstiteľ, syn kňaza Zachariáša a Alžbety, zohral v dejinách spásy mimoriadnu úlohu. V tradícii kresťanskej viery je uctievaný nielen pre svoju pokoru, asketický život a krstiteľské poslanie, ale aj pre zázračné počatie, ktoré predchádzalo jeho narodeniu.

Evanjelium uvádza, že Zachariáš a Alžbeta, spravodliví a zbožní židia, sa dlhé roky modlili k Bohu, aby im daroval potomka. Ich situácia sa zdala beznádejná, keďže boli v pokročilom veku a Alžbeta bola neplodná. V čase, keď Zachariáš slúžil ako kňaz v Jeruzalemskom chráme, sa mu pri kadidlovom oltári zjavil archanjel Gabriel. Boží posol mu oznámil, že jeho modlitby boli vypočuté a že manželka Alžbeta mu porodí syna, ktorého majú pomenovať Ján.

Ján bol už od materského lona naplnený Svätým Duchom. Ako veľký askéta bol predurčený pripraviť ľud na príchod Božieho kráľovstva.

V 15. roku vlády Tibéria okolo roku 28 nasledoval Božie volanie a začal hlásať krst na odpustenie hriechov a priblíženie sa Božieho kráľovstva.

Ako miesta jeho pôsobenia sa uvádzajú púšť v okolí Jordánu, Betánia a Ainon pri Salime.

Jánovo účinkovanie sprevádzajú zástupy ľudí. Okrem toho zhromaždil okolo seba skupinu učeníkov, ktorých učil pôstu a modlitbe.

Pri svojom krste Ježiš Jána uistil o svojom mesiášskom poslaní. Ježiš považuje Jána za viac ako proroka. Označil ho za posla, ktorý oznamuje príchod Boha.

Popri sviatku počatia Presvätej Bohorodičky sa jedná o jediného svätca, ktorého počatie sa slávi v cirkevnom roku.

Šesť sviatkov Jána Krstiteľa počas liturgického roka, ako aj slávenie jeho počatia, majú zdôrazniť aká je Ján, prorok, predchodca a krstiteľ Ježiša Krista dôležitá osoba.

V antickom svete bol 23. september dňom začiatku nového roka rovnako ako Konštantínopole a aj vo východných cirkvách.

Sako nie je potrebné

(príbeh pre potešenie duše)

Potriasol som neveriacky hlavou. Nemohol som byť na tom správnom mieste. Tu niekto ako ja nemohol byť vítaný. Chvatne som sa pozrel na pozvánku, ktorú som žmolil v rukách. Prečítal som si posledné slová: „*Príďte takí, akí ste. Sako nie je potrebné*.“

Zahanbene som sa pozrel na svoje zničené, roztrhané oblečenie, pokryté fľakmi. Keď som sa otočil na odchod, zrazu sa mi pripomenuli slová z pozvánky: „*Príďte takí, akí ste. Sako nie je potrebné*.“

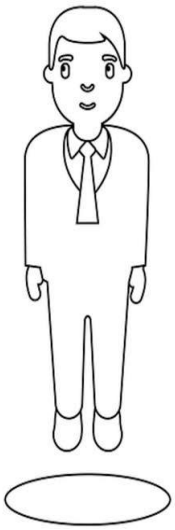

Pozbieral som všetku odvahu, ktorú som v sebe dokázal nájsť a otvoril dvere reštaurácie.

Pristúpil som k mužovi za prepážkou. „*Vaše meno, pane*?“ spýtal sa ma s úsmevom.

„*Jimmy D. Brown*“, zamrmlal som bez toho, aby som sa na neho pozrel.

„*Výborne, pane. Máte tu na vaše meno rezervovaný stôl.*“

Nemohol som veriť vlastným ušiam.

Zaviedol ma k stolu a naozaj, bola tam menovka s mojím menom napísaná tmavočervenou farbou.

Keď som si prezrel menu, zistil som, že podávajú samé dobré veci: pokoj, radosť, požehnanie, odvahu, istotu, nádej, lásku, vieru a milosrdenstvo.

Uvedomil som si, že to nie je obyčajná reštaurácia! Nalistoval som začiatok menu, aby som zistil, kde vlastne som. Miesto sa volalo Božia milosť!

Muž sa vrátil a povedal: „*Odporúčam vám Špecialitu dňa. V nej dostanete porciu zo všetkého v tomto menu.*“

„*Čo je špecialita dňa*?“ spýtal som sa s očividnou radosťou v hlase.

„*Spasenie*“, znela odpoveď.

„*Tak si ju prosím*“, takmer som zakričal.

Hneď ako som to vyslovil, radosť ma opustila. „*Rád by som to všetko mal, ale... ale nemôžem si to dovoliť*“.

Muža moja odpoveď absolútne nezaskočila. Znova sa usmial. „*Váš účet už zaplatil tamten Pán*“, povedal rozhodným hlasom muž a ukázal hneď smerom k prednej časti miestnosti. „*Volá sa Ježiš*.“